

Skötselplan för naturreservatet Bröstsockerkläppen

Denna skötselplan är en bilaga till länsstyrelsens beslut 2019-11-26 om bildande av naturreservatet Bröstsockerkläppen.

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	1
2	Reservatets syfte.....	1
3	Prioriterade bevarandevärden.....	2
4	Uppgifter om naturreservatet.....	2
5	Mål och åtgärder.....	3
5.1	Skog.....	3
5.1.1	Skogliga värdekärnor.....	3
5.1.2	Skogliga utvecklingsmarker/arronderingsmarker.....	4
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag.....	4
5.3	Kulturmiljövärden.....	5
5.4	Information och anläggningar.....	5
5.5	Gränser.....	6
5.6	Tillfartsvägar.....	6
6	Sammanfattning av skötselåtgärder.....	7
7	Källhänvisning.....	7
8	Bilagor.....	7

1 Allmänt

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av **naturreservatet Bröstsockerkläppen**. Vid planering och utförande av skötselåtgärder ska syftet med naturreservatet och reservatsföreskrifterna vara styrande. Andra aktuella regelverk och riktlinjer ska också beaktas.

Bevarandemålen för de ingående naturtyperna styr vilken slags naturvårdande skötsel som planeras. I Bilaga B visas reservatets skötselområden samt skoglig naturvärdesklassning.

Bilaga C visar reservatets markägarförhållanden. Ungefär hälften av reservatet är privatägd, hälften ägs av Naturvårdsverket. Större skötselåtgärder som berör annan markägare än Naturvårdsverket ska alltid föregås av samråd med markägaren.

2 Reservatets syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade karaktär och biologiska mångfald. Skogar, våtmarker och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som

idag har lägre naturvärden ska återställas till ett naturligt tillstånd. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Områdets skogliga värdekärnor lämnas för fri utveckling.
- Utvecklingsmarker och arronderingsmarker återställs till naturskog genom fri utveckling eller naturvårdande skötsel som exempelvis stängsling, ringbarkning och/eller röjning av ungskog.
- Vid behov återställa områdets naturliga hydrologi genom att till exempel lägga igen diken, åtgärda vandringshinder eller återställa vattendrag efter flottledsrensning.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.
- Eventuella anordningar för friluftslivet anläggs på ett sätt som inte medför störningar eller skada för växt- eller djurlivet.

3 Prioriterade bevarandevärden

Reservatets prioriterade bevarandevärden är den mycket produktiva, lövrika barrblandskogen med dess stora biologiska mångfald.

4 Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Bröstsockerkläppen
Kommun:	Boden
Lägesbeskrivning:	Ca 10 km NV om centrala Boden
Area:	ca 109 ha
Berörda fastigheter:	Kusån 1:10, Privat markägare Kusån 1:23, Privat markägare Kusån 1:119, Naturvårdsverket Vittjärv 1:2, Privat markägare Vittjärv 2:3, Privat markägare Vittjärv 3:10, Privat markägare Vittjärv 4:74, Privat markägare
Förvaltare:	Länsstyrelsen

5 Mål och åtgärder

5.1 Skog

Skogarna i reservatet utgörs till övervägande del av lövrika, bitvis högproduktiva naturskogsmiljöer i olika successionsstadier efter brand. I reservatet ingår även vissa områden som är påverkade av modernt skogsbruk, främst plockhuggning. I reservatets östra del finns det största området utvecklingsmark där även ett hygge och en ungskog ingår (Skötselområde A och B, bilaga B). Det är i första hand i dessa bestånd som aktiv naturvårdsskötsel kan komma att bli aktuellt.

Länsstyrelsens inställning är att naturvårdsbränning, liksom spontant uppkommen brand i skogsmark generellt sett är mycket värdefullt ur naturvårdssynpunkt. Främst i den östra delen av reservatet finns några mer triviala bestånd vars naturvärden skulle gynnas av en naturvårdsbränning, men länsstyrelsen gör ändå bedömningen att naturvårdsnyttan av en brand skulle vara lägre än den skada som en hård brand skulle kunna innebära för ingående miljöer och arter. Med anledning av detta, samt det tätortsnära läget, planeras ingen naturvårdsbränning inom reservatet. Av samma skäl ska även spontant uppkomna bränder släckas inom området. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp som fällning av träd eller anläggande av mineralgator ska undvikas.

Målsättningen inom alla skyddade områden är att främmande arter (t ex contortatall) inte ska finnas. Idag finns inga uppgifter om att contortatall skulle ha etablerats inom reservatet. Om contortatall eller andra främmande arter upptäcks inom naturreservatet ska detta rapporteras och åtgärdas.

5.1.1 Skogliga värdekärnor

9010 Taiga

Områdets värdekärnor utgörs av lövrik och mycket högproduktiv granskog i de delar där finmaterial ansamlats, och talldominerade hållmarksskogar i de svallade delarna. Området är brandpräglat men en stor del av överståndarna har avverkats, vissa delar har även plockhuggits. Trots denna påverkan är skogarna artrika med höga biologiska bevarandevärden kopplade till sig. Det finns också redan idag relativt gott om strukturer i form av både liggande och stående död ved. Naturliga processer som åldrande och avdöende kommer på sikt att leda till att mängden död ved i olika grovlekar och nedbrytningsgrader ökar, och den höga produktiviteten innebär också att ökningen kan förväntas ske i tämligen hög takt. Fortsatt fri utveckling med intern dynamik bedöms vara den bästa skötselåtgärden för att bevara naturvärdena i områdets värdekärnor.

Bevarandemål

- Arealen värdekärna får inte minska; målet är att arealen värdekärna ska *öka* i takt med att utvecklingsmarker uppnår statusen värdekärna.
- Naturvärden ska bevaras och växt- och djurlivet ska tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Avveckling av främmande arter vid behov.

5.1.2 Skogliga utvecklingsmarker/arronderingsmarker

Reservatets utvecklingsmarker är på samma sätt som värdekärnorna varierande mellan svallande, talldominerade delar och finjordiga, produktiva och grandominerade delar i svackorna. De är i varierande grad påverkade av skogsbruk, främst plockhuggning, men här och var finns äldre sälgar och bitvis artrikt fältskikt. Fri utveckling bedöms vara den bästa skötseln i dessa utvecklingsmarker.

I reservatets östra del finns två bestånd där naturvårdande skötsel kan bli aktuell. Skötselområde A är cirka 10 år gammalt hygge med planterad tall. Här finns spridda äldre sälgar med lunglav och en del asp. Skötselområde B är ett relativt nyupptaget hygge med spridda aspar och örtrikt fältskikt. I båda skötselområdena skulle ett hägn kunna hjälpa till att få stor andel säl och asp på lång sikt. Det skulle också kunna vara aktuellt att röja bort en del barrträd för att ytterligare gynna lövträden.

Bevarandemål

- Naturvärdena ska öka och ungskogen ska utvecklas i riktning mot skiktad naturskog.
- Där förutsättningar finns ska skogen ha en stor andel lövträd.
- Främmande arter som t ex contortatall ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Utred förutsättningarna att hägna och eventuellt röja lämpliga delar av skötselområde A och B för att gynna uppkomst av asp och andra lövträd.
- Avveckling av främmande arter vid behov.

5.2 Våtmarker, sjöar och vattendrag

Länsstyrelsen har inte genomfört någon riktad naturvärdesinventering av reservatets våtmarker, sjöar eller vattendrag. Det går därför inte att utesluta att de kan vara påverkade av någon form av markavvattning, dämning eller annat som kan ha en negativ effekt på naturvärdena. Om senare inventeringar visar på någon yttre påverkan som skulle kunna åtgärdas genom aktiv skötsel kan nedanstående mål och åtgärder komma att anpassas i enlighet med detta.

Bevarandemål

- Naturlig hydrologi ska bevaras och växt- och djurlivet skall tillåtas utvecklas fritt. Förändringar i naturtillståndet ska i första hand ske genom naturlig succession och naturliga processer.
- Främmande arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder

- Avveckling av främmande arter vid behov.

5.3 Kulturmiljövärden

I reservatet finns inga kända fornlämningar. Om fornlämningar hittas är det viktigt att dessa bevaras och att särskild hänsyn tas till fornlämningsmiljöerna så att dessa inte skadas vid skötselinsatser. För att undvika skador på eventuella fornlämningar eller kulturmiljövärden ska samråd ske med länsstyrelsens antikvarier inför eventuella skötselåtgärder som kan påverka dessa.

5.4 Information och anläggningar

Bröstsockerkläppen är sannolikt ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt länsstyrelsen känner till framförallt av närboende och markägare för jakt, utflykter och bärplockning. Reservatet bedöms dock ha utvecklingspotential som utflyktsmål för både rörligt friluftsliv och naturupplevelser då det ligger relativt nära bebyggelse.

Genom reservatet löper två terrängvägar som används av militären. I övrigt saknas anlagda stigar, eldstäder och andra anordningar för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att det inte behövs några i dagsläget. Utgångspunkten för detta är att reservatet ska nyttjas för rörligt friluftsliv utifrån sina naturgivna förutsättningar.

I reservatet finns även två enklare kojor (bilaga B). Den ena tillhör Naturvårdsverket, den andra markägaren till fastigheten Vittjärv 4:74. Kojan som Naturvårdsverket äger är cirka 7 kvadratmeter stor med plåttak, fönster och en kamin. Det finns inga nyttjanderätter knutna till den. Kojan som tillhör den Vittjärv 4:74 är en väl kamouflerad skogskoja som bland annat används till fågelmatning. Reservatsbildningen innebär inte att länsstyrelsen tar på sig något underhåll av denna skogskoja utan detta kommer även fortsättningsvis att ske genom ägarens försorg.

Digital information om naturreservatet finns på länsstyrelsens hemsida. Om anläggningar för friluftslivet iordningsställs kan platsbundna informationsskyltar också bli aktuella.

Skötselmål

- Allmänheten ska på ett enkelt sätt kunna ta del av information om naturreservatet.
- Information på länsstyrelsens hemsida ska underlätta för besökare att hitta till reservatet, samt göra besökare medvetna om naturreservatets naturvärden och vad man bör tänka på vid besöket.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder ska allmänheten på ett lättillgängligt sätt kunna få information om bakgrund, orsak och mål med åtgärden.
- Markslitage från besökare får inte bli så stort att det påverkar områdets natur- eller upplevelsevärden negativt.

Skötselåtgärder

- Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida snarast efter att beslutet vunnit laga kraft.
- Vid naturvårdande skötselåtgärder sätts skyltar med information om åtgärden upp i anslutning till aktuellt skötselområde.

- Löpande kontroller av att eventuella skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick.
- Vid behov ska sly röjas bort runt skyltarna.
- Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns.

5.5 Gränser

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att naturreservatet har beslutats.

Skötselmål

- Reservatets gränser ska vara tydligt markerade enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Skötselåtgärder

- Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar ska göras löpande.
- Vid behov åtgärdas otydliga markeringar och rågångar.

5.6 Tillfartsvägar

Reservatet ligger i väglöst land men nås lättast från nordväst, via den skogsbilväg som går norrut från allmän väg cirka två kilometer väster om Vittjärv (bilaga A). Vägen passerar genom Försvarmaktens skjutfält och är stängd när övning pågår.

Skötselmål

- Länsstyrelsen ska ha kännedom om vägens skick för att kunna anpassa information och eventuellt vidta åtgärder.

Skötselåtgärder

- Vägens status kontrolleras vid övrig tillsyn av reservatet. Eventuella förändringar av vägens status rapporteras till webbansvarig.

6 Sammanfattning av skötselåtgärder

Avsnitt	Vad	När
	Översyn och eventuell revidering av Skötselplan	Senast 2029
5.1	Skog	
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
	Utred förutsättningar för att hägna och eventuellt röja skötselområde A och B	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
5.2	Våtmarker, sjöar och vattendrag	
	Borttagande av främmande arter	Vid behov
5.4	Information och anläggningar	
	Information om reservatet läggs ut på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att beslutet vunnit laga kraft
	Uppsättning av tillfällig informationsskylt	Vid eventuella skötselåtgärder
	Kontroller av att skyltar inom och i anslutning till reservatet är aktuella, läsbara samt att skyltställen är i gott skick	Löpande
	Röjning av sly runt skyltar	Vid behov
	Anläggningsgraden ska med jämna mellanrum utvärderas och anpassas till de behov som finns	Löpande
5.5	Gränser	
	Kontroll av gränsmarkeringarna och rågångar	Löpande
	Åtgärda otydliga rågångar och markeringar	Vid behov
5.6	Tillfartsvägar	
	Kontroll av vägens status	Vid övrig tillsyn av reservatet

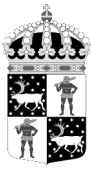
7 Källhänvisning

Länsstyrelsen 2002, 2003, 2005, 2016

Data från fältinventering

8 Bilagor

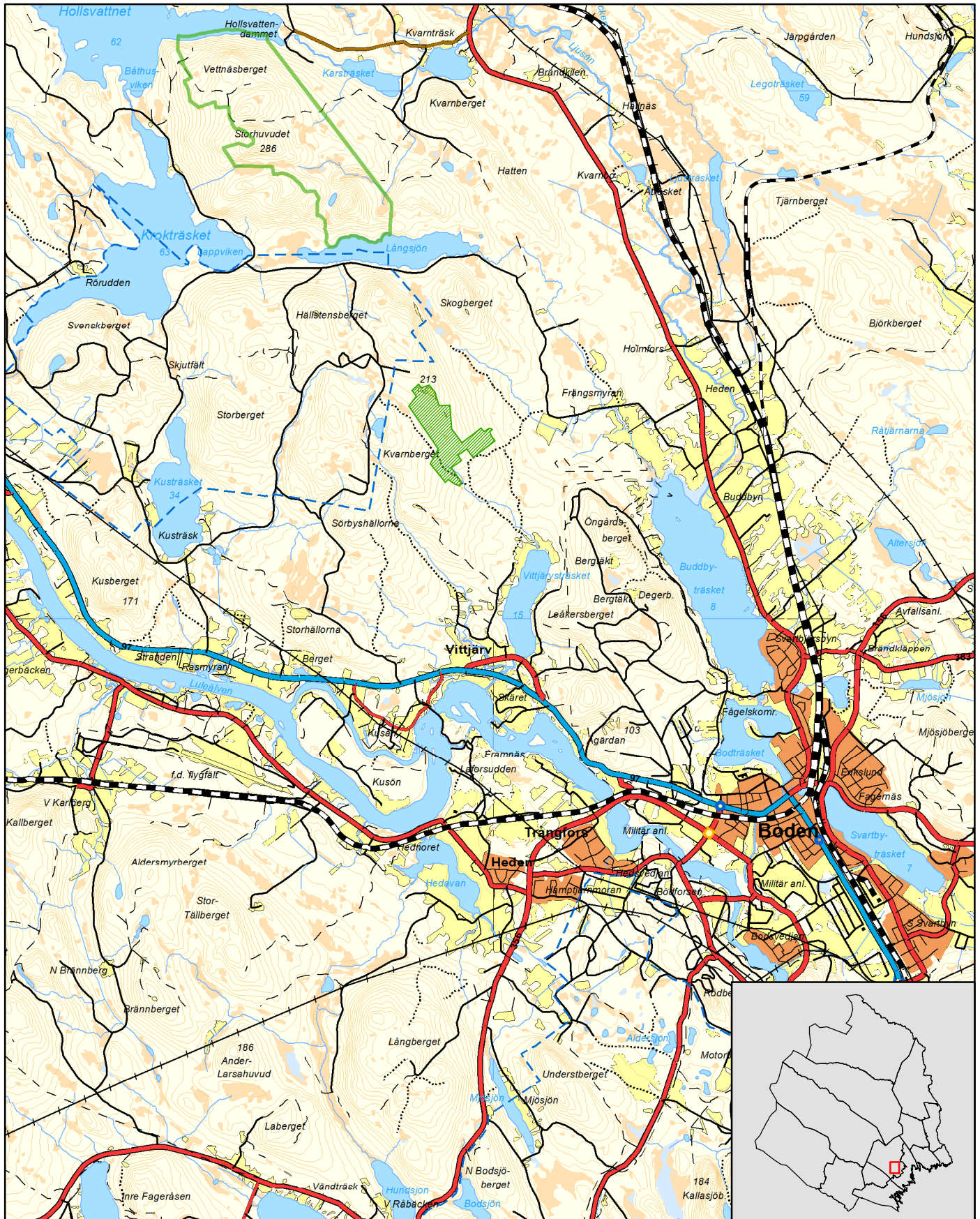
- A. Översiktskarta
- B. Skötselområden, skoglig naturvärdesklassning samt befintliga skogskojor
- C. Ägarförhållanden

Naturreservatet Bröstsockerklappen

Bodens kommun

Skala 1:100 000

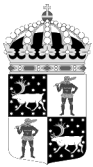
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreservatet
- Övriga naturreservat

0 1 2 3 4 5 Kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-1214-2017

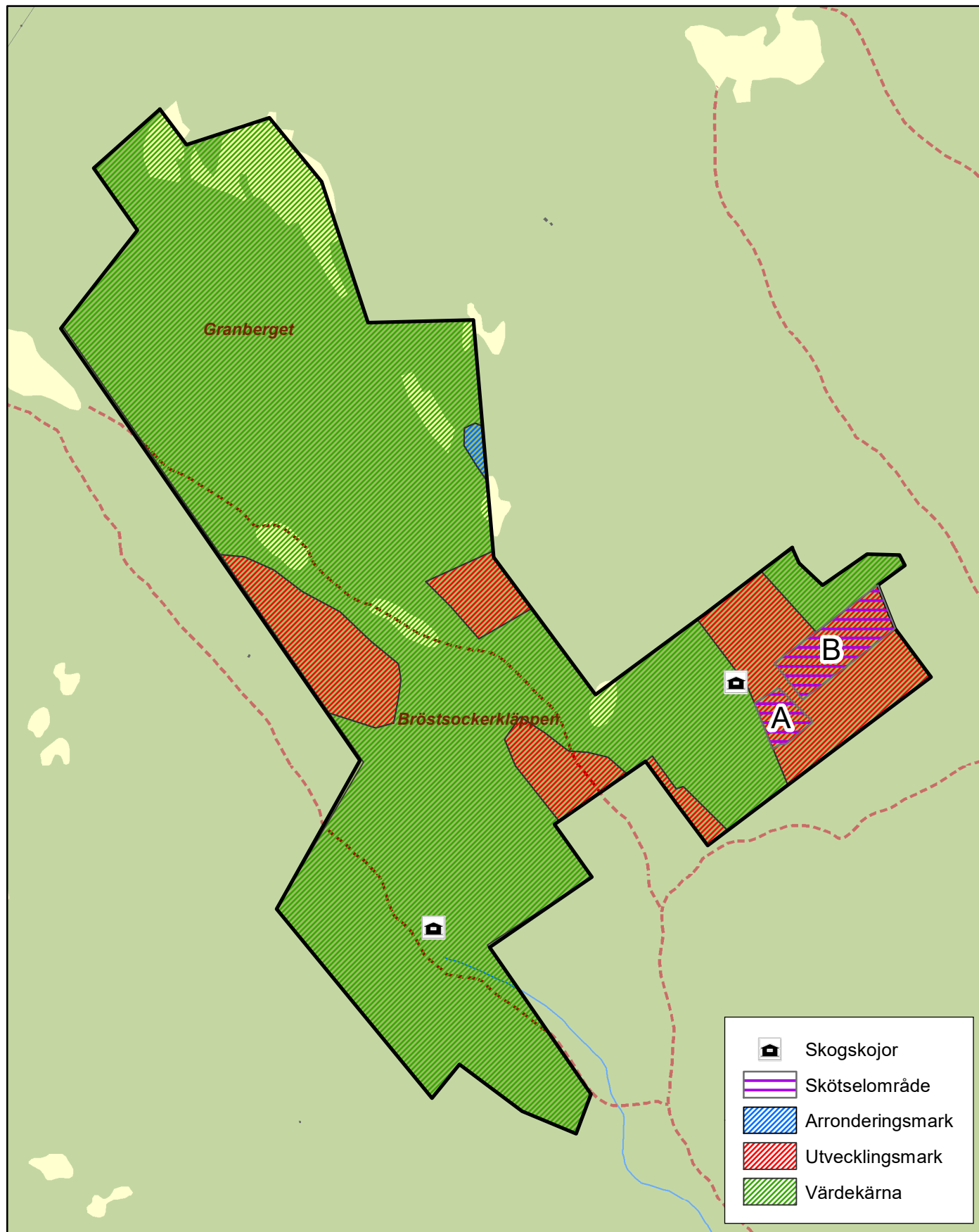
NVR ID 2043817

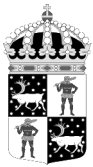
Bilaga B

Naturreservatet Bröstsockerkläppen

Skötselområden, skoglig naturvärdesklassning samt befintliga skogscojor

Skala 1:10 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-1214-2017

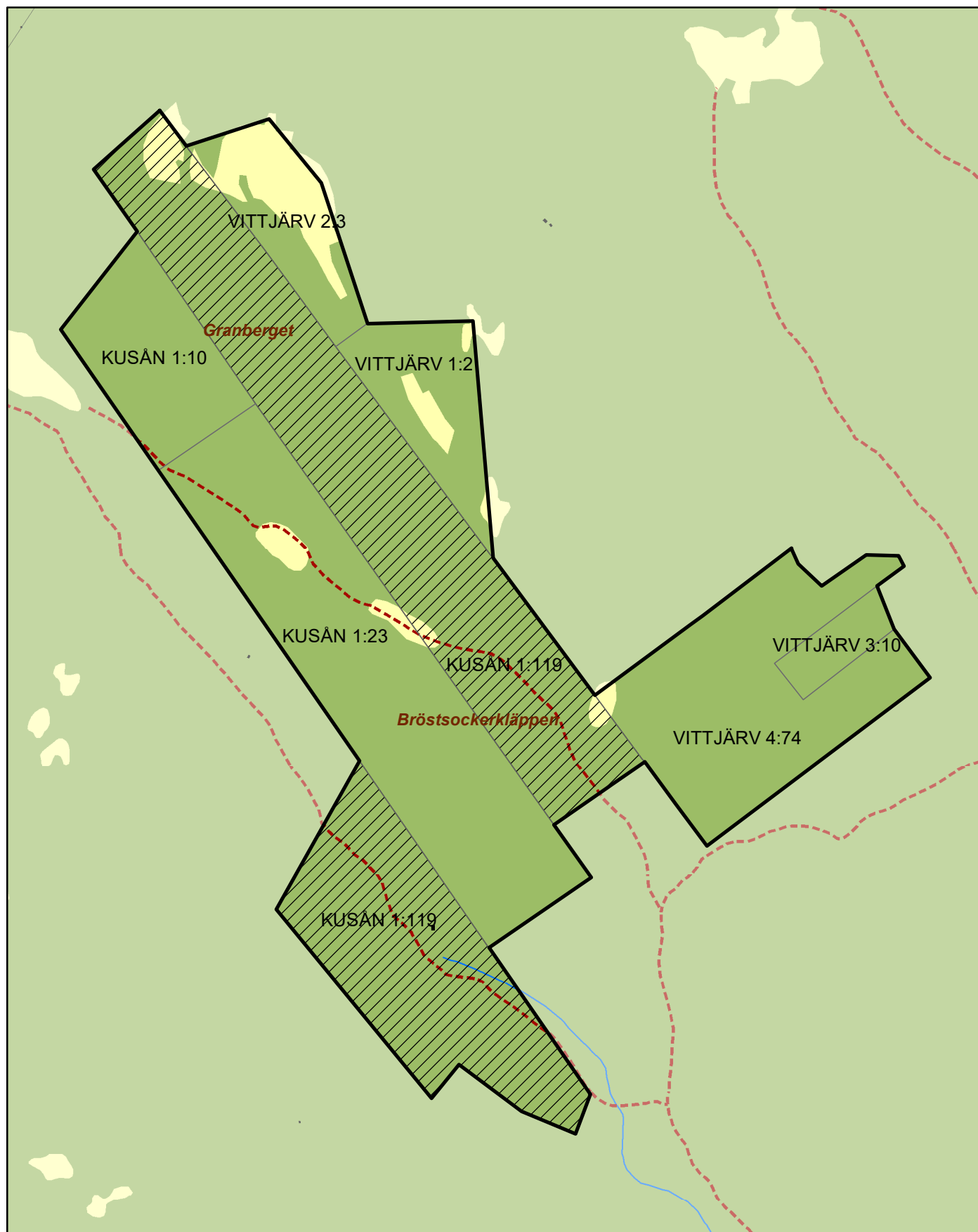
NVR ID 2043817

Bilaga C

Naturreseptatet Bröstsockerkläppen

Ägarförhållanden

Skala 1:10 000

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Privat markägare
- Naturvårdsverket

0 100 200 300 400 500 Meter

